

zaaknummer 2012T837

Datum beslissing 14 mei 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.B.M. Kaaij, advocaat te Nijmegen.

tegen:

[naam],
volgens opgave van de Congregatie d.d. 13 juni 2013 op dat moment
82 jaren oud,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
kapelaan en pastoor van de parochie in [plaats] (gemeente [naam]),
onder gezag van de Paters Clarentijen.

1. De procedure

Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 december 2012.

Op 8 maart 2013 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal van de Congregatie van de Zonen van het Onbevleete Hart van Maria, Claretiner Missionare (gevestigd in Duitsland).

Op 19 september 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Het verhoor heeft plaatsgevonden middels een Skype-verbinding. Klager is verschenen en bijgestaan door zijn juridisch adviseur. Namens de Congregatie waren aanwezig [naam] en [naam], juridisch adviseur. Gedurende de zitting heeft de heer A. Stamatiou opgetreden als tolk in de Duitse taal.

Na de sluiting van het onderzoek heeft de Klachtencommissie op 22 oktober 2013 besloten het onderzoek te heropenen om nader onderzoek te laten verrichten naar de inschrijving in de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) van [klager] en/of [aangeklaagde]. Op 24 oktober 2013 is bij de gemeente [naam] deze informatie schriftelijk opgevraagd. Deze informatie is op 19 november 2013 ontvangen.

Op 6 november 2013 heeft de griffie van Klachtencommissie de klacht ontvangen van [naam] (zus van klager) tegen aangeklaagde, deze klacht is geregistreerd onder nummer 2013W1100.

Op 11 december 2013 heeft de griffie van de Klachtencommissie een brief van mr. M.B.M. Kaaij ontvangen met bijlagen.

Op 15 januari 2014 heeft [naam] namens de Congregatie schriftelijk gereageerd op de brief van mr. M.B.M. Kaaij.

Op 7 februari 2014 heeft de griffie van de Klachtencommissie een brief van de Congregatie met bijlagen ontvangen, gedateerd 16 januari 2014, met de resultaten van een door haar verzocht archiefonderzoek bij het Bisdom Roermond. Uit de inhoud van deze brief blijkt dat de Provinciaal aan het Bisdom Roermond gevraagd heeft na te gaan wanneer de verhuizing van zijn gemeenschap in [plaats] bij het Bisdom geregistreerd is.

Op 28 februari 2014 is mr. M.B.M. Kaaij in de gelegenheid gesteld op deze brief te reageren binnen een gestelde termijn van twee weken. Deze termijn is op verzoek van de juridisch adviseur uiteindelijk verdaagd tot 24 maart 2014. Op 24 maart 2014 heeft mr. M.B.M. Kaaij schriftelijk gereageerd.

Op 29 maart 2014 heeft [naam] namens de Congregatie gereageerd.

Op 22 april 2014 is het onderzoek gesloten.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is eind 1964 met zijn ouders en broers en zussen gaan wonen in [plaats]. Aangeklaagde woonde bij het gezin in. Het gezin van klager woonde in het huis dat toebehoorde aan de kerk in [plaats]. In het woonhuis bevond zich een woonhuis, café en zaal. Deze zaal was in gebruik als noodkerk. Aangeklaagde hield daar kerkdiensten. In twee bovenkamers van het huis van klager hebben diverse paters gewoond, waaronder aangeklaagde. Klager en zijn broer sliepen ook boven in een eigen slaapkamer. Klager herinnert zich dat hij als vier/vijfjarig jongentje na schooltijd wel eens de kamer van aangeklaagde binnenliep uit nieuwsgierigheid. Het contact met aangeklaagde was gemoedelijk en klager was geïnteresseerd in de kerkelijke entourage. Na een aantal gesprekjes is rond kerst 1964 het seksuele misbruik begonnen. Aanvankelijk werd klager door aangeklaagde gedwongen het geslachtsdeel van aangeklaagde te strelen over zijn pij heen. Later onder de pij over de lange witte onderbroek heen en nog weer later over het ontblote geslachtsdeel van aangeklaagde. De dwang bestond uit het pakken van de hand van klager en die werd dan geleid naar het geslachtsdeel van aangeklaagde. Klager zat hierbij op het bed en aangeklaagde stond voor hem. Tijdens deze handelingen werd er niet gesproken. Wel zag klager dat aangeklaagde kreunde en een erectie kreeg. Na de handelingen vertelde aangeklaagde klager dat het hun geheimje was en klager het aan niemand mocht vertellen of woorden van gelijke aard en/of strekking. De seksuele handelingen werden nadien uitgebreid. De kleding ging uit en klager moest dan naakt blijven staan of op bed gaan liggen. Aangeklaagde streelde dan het blote lichaam van klager waarbij vooral zijn schaamstreek gestreeld werd. Klager kan zich herinneren dat aangeklaagde ook in ieder geval eenmaal naakt geweest is. Klager moest toen ook aangeklaagde strelen. Toen hij de penis van aangeklaagde aanraakte, kreeg aangeklaagde een erectie. Toen klager zijn hand terugtrok, bracht aangeklaagde deze weer terug naar zijn schaamstreek en hield hij de hand van klager daar vast terwijl aangeklaagde zich met zijn andere hand aftrok. Hierbij kwam het sperma terecht op het lichaam van klager. Het seksuele misbruik ging nog verder doordat aangeklaagde voorwerpen met een ronde vorm zoals een vinger van aangeklaagde of een kaars, in de anus van klager heeft gebracht. Klager mocht daarbij niet kijken. Deze handelingen deden erg veel pijn bij klager en hij riep daarbij ook zacht 'au'. Aangeklaagde duwde het gezicht van klager dan in een kussen. Klager stond gedurende deze handelingen

voorover gebogen met zijn handen leunend op het bed. Ook kwam het wel voor dat klager bij aangeklaagde kwam en er geen seksuele handelingen verricht werden. Klager ervoer dan geborgenheid bij aangeklaagde. Dit was verwarrend voor klager. Het seksuele misbruik stopte toen klager op een gegeven moment de kamer uitkwam en zijn moeder onderaan de trap stond en naar boven keek. Klager mocht in het vervolg beneden slapen op de slaapkamer van zijn vader en moeder. Ter zitting van de Klachtencommissie heeft klager toegelicht dat het misbruik rond carnaval 1965 gestopt is. Ook heeft klager ter zitting toegelicht dat de paters er al woonden toen zij daar kwamen wonen. Klager is, zoals toegelicht, aanvankelijk de kamer van aangeklaagde binnengegaan uit nieuwsgierigheid. Gedurende het misbruik bleef klager naar de kamer van aangeklaagde gaan, waarom kan klager niet zeggen. Zijn moeder heeft nooit met klager gesproken over hetgeen zij waarschijnlijk vermoedde, ook niet toen klager een poging deed erover te spreken toen hij circa twaalf jaar en zestien jaar oud was. Haar reactie na de pogingen met haar hierover te spreken was dat zijn moeder gedurende maanden zweeg.

2.2. Klager heeft de LTS voltooid en is het [vak] ingegaan. Op zijn 26^e jaar is klager in de WAO terecht gekomen vanwege psychosomatische klachten. Klager heeft zich omgeschoold tot boekhoudkundig medewerker maar ook in die functie had hij moeite met autoriteit en aanrakingen. Klager heeft gedurende zijn leven tot drie maal toe een suïcide poging gedaan. Ook heeft hij veel medische klachten zoals hartklachten en prostaatklaarten. Wanneer het psychisch slecht met hem gaat, uit zich dit op diverse wijzen: agressie zowel verbaal als fysiek, suïcide gedachten, emotionele vreetbuien, het vervellen van de handen, pijn in de spieren en concentratieproblemen. Ook is er sprake van zelfbeschadiging, om de emotionele pijn niet te voelen heeft klager de drang om voorwerpen in zijn anus te willen steken zodat de fysieke pijn de emotie overheerst. Klager staat inmiddels circa achttien jaar onder behandeling. Inmiddels is de diagnose posttraumatische stress met psychotische verschijnselen gesteld. Ook heeft klager in het kader van zijn behandeling aangifte gedaan bij de politie op 23 maart 2010. Deze aangifte is als bijlage bij de klacht gevoegd. Klager is pas voor het eerst in 2003 over het seksuele misbruik gaan praten tegen zijn echtgenote. Klager zat toen in een 24-uurs dagbehandeling in de GGZ in [plaats]. Het seksuele misbruik heeft klager zijn hele leven achtervolgd. De familie van klager is sinds 1971 uiteengevallen. Sinds kort voert klager met één van zijn broers ([naam]) gesprekken over die tijd. Zijn broer heeft vermeld dat aangeklaagde waarschijnlijk in 1964-1965 in hun huis verbleef. De schriftelijke verklaring van zijn broer is als bijlage bij het klaagschrift gevoegd evenals een verslag van zijn echtgenote, [naam] en diverse kopieën van artikelen over de parochiegemeenschap en de ingebruikname van de (nieuwe) [naam] kerk.

2.3. Klager wenst erkenning van het seksuele misbruik en dat spijt wordt betuigd door aangeklaagde.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft inmiddels de leeftijd van 83 jaar bereikt en lijdt aan de ziekte van Parkinson. Aangeklaagde heeft een schriftelijke verklaring opgesteld in overeenstemming met de regels die gelden voor Clarentijnen ter zake van een aanklacht met betrekking tot seksueel misbruik in samenspraak met zijn juridisch adviseur [naam] zoals ter zitting van de Klachtencommissie is toegelicht. Als gevolg van zijn medische toestand is het niet wenselijk dat hij persoonlijk gehoord wordt. In de archieven zijn geen aanwijzingen gevonden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Aangeklaagde heeft vermeld dat hij van 1955 tot 1966 als kapelaan woonachtig was in [plaats] en werkzaam als geestelijke. Waarschijnlijk heeft hij in die hoedanigheid ook klager gedoopt. Aangeklaagde kan hem zich als kind niet herinneren. Ook is klager nooit op zijn kamer geweest. Aangeklaagde ontkent ten stelligste

hetgeen door klager is omschreven. Aangeklaagde geeft te kennen dat hij alleen maar van 1955 tot en met 13 november 1964 in het horecapand met de noodkerk heeft gewoond maar de familie [achternaam] woonde daar toen niet. Pas nadat de Clarentijnen de woning verlaten hebben, is de familie [achternaam] er gaan wonen. Omdat de vader van klager per 1 januari 1965 een horecagelegenheid in het pand begon, diende aangeklaagde met de vader te overleggen over het gebruik van de zaal als noodkerk. De periode 1964-1965 die de broer van klager beschrijft kan niet juist zijn omdat in die periode de nieuwe pastorie betrokken werd. Klager was in die periode drie tot vier jaar oud en ging dus nog niet naar school. Klager kan dus niet na schooltijd bij aangeklaagde op diens kamer zijn gekomen. Ook de beschrijving van klager (blond haar) klopt niet met de meegestuurde foto waarop te zien is dat aangeklaagde een kleine donkere haarkrans heb. Mogelijk heeft klager persoon, tijd en ruimte verwisseld of zijn herinneringen zijn niet correct.

4. De beoordeling

4.1. De commissie acht zich bevoegd van de klacht kennis te nemen, waarbij zij aantekent dat namens aangeklaagde op generlei wijze haar bevoegdheid ter discussie is gesteld.

4.2. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde handelingen van aangeklaagde moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.4. Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden en overweegt hiertoe als volgt.

Ten aanzien van de periode in verband de gestelde plaats van handeling.

Ter zitting van de Klachtencommissie is met partijen gesproken over de periode van verblijf van aangeklaagde in de woning van klager. Door aangeklaagde is gesteld dat het relaas van klager niet juist kan zijn reeds omdat aangeklaagde niet meer in het desbetreffende pand woonde toen klager er eind 1964 met zijn ouders kwam wonen. Dit is echter door de Clarentijnen niet met enige onderzoeksgegevens onderbouwd. Daar staat tegenover dat klager zoals toegelicht ter zitting, verklaard heeft dat aangeklaagde er al woonde toen hij daar met zijn ouders kwam wonen. Dit wordt ondersteund door de verklaring van de broer van klager, [naam] van 25 november 2012. Deze verklaart dat in de periode 1964-1965 er twee paters in het huis verbleven. Dit was in de periode dat de nieuwe [naam] kerk al in gebruik was. Tijdens de verbouwing van het café dat op 1 januari 1965 in gebruik is genomen, heeft hij meerdere paters gezien die op de bovenverdieping verbleven. Ook de andere broer van klager, [naam] heeft in een e-mailbericht van 14 december 2012 aan de juridisch adviseur van klager meegedeeld dat hij weet dat in de jaren 1963 en 1964 dat het gezin in de woning aan [adres] woonde, er twee paters in de woning gelogeed hebben. Uit de verklaring van de zus van klager, [naam] van 27 december 2012 en eveneens per e-mailbericht gestuurd aan de juridisch adviseur van klager, leidt de Klachtencommissie af dat ook zij heeft verklaard dat er paters in de woning van het gezin gewoond hebben.

Uit het vermelde onderzoek naar de GBA gegevens over klager en aangeklaagde blijkt getuige de brief van de gemeente Beesel van 19 november 2013 dat klager op het adres [adres] te [plaats] ingeschreven heeft gestaan van 14 december 1964 tot en met 19 december 1968. Aangeklaagde heeft op dit adres ingeschreven gestaan in de periode van 28 september 1958 tot en met 8 februari 1965. Uit het (archief)onderzoek dat de Congregatie door het Bisdom Roermond heeft laten verrichten is niet gebleken van een exacte verhuisdatum.

De informatie van de gemeente [naam] inzake de GBA inschrijvingen in samenhang beschouwd met de verklaringen van de broer en zus van klager, de gedetailleerde verklaring van klager en het gegeven dat vanuit de zijde van Congregatie geen ander bewijs is aangeleverd om hun standpunt te onderbouwen, maakt dat de Klachtencommissie aannemelijk acht dat aangeklaagde in de periode van kerst 1964 tot en met circa februari 1965 in dezelfde woning gewoond als waar klager woonde.

Ten aanzien van het seksuele misbruik

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager in de periode december 1964 tot en met in ieder geval carnaval 1965 aangeklaagde meerdere malen heeft moeten betasten/strelen over zijn onblote lichaam en dat aangeklaagde deze handelingen ook bij klager heeft verricht. Ook heeft klager aangeklaagde moeten toezien hoe aangeklaagde zich aftrok terwijl de hand van klager in de schaamstreek van aangeklaagde gehouden werd. Tevens acht de Klachtencommissie aannemelijk dat aangeklaagde klager meerdere malen heeft verkracht door klager anaal te penetreren met zijn vinger(s) en/of andere voorwerpen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast heeft klager in 2003 over het seksuele misbruik gepleegd door aangeklaagde aan zijn echtgenote [naam] verteld. Het verhaal van klager wordt tevens in een gedetailleerde aangifte opgenomen door de politie [regio] op 23 maart 2010. In een verklaring van [naam], klinisch psycholoog van 18 december 2012 leidt de Klachtencommissie af dat klager eind 2008 voor PTTTS behandeld is als gevolg van het seksuele misbruik in zijn kindertijd door een geestelijke. Voorts bevindt zich in het dossier een verklaring van de zus van klager zoals hiervoor vermeld. Uit deze verklaring blijkt dat ook zij in de woning door aangeklaagde betast is.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde gezien het gezag dat aangeklaagde als parochiegeestelijke toekwam en het natuurlijke overwicht dat hij op een kind in de leeftijd van klager gehad moet hebben hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas circa vijf jaar oud.

4.6. Aangeklaagde is reeds op leeftijd en in slechte gezondheid. Gelet daarop zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal van de Congregatie van de Zonen van het Onbevleete Hart van Maria , Claretiner Missionare de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 mei 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. L. Erftemeyer en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.